

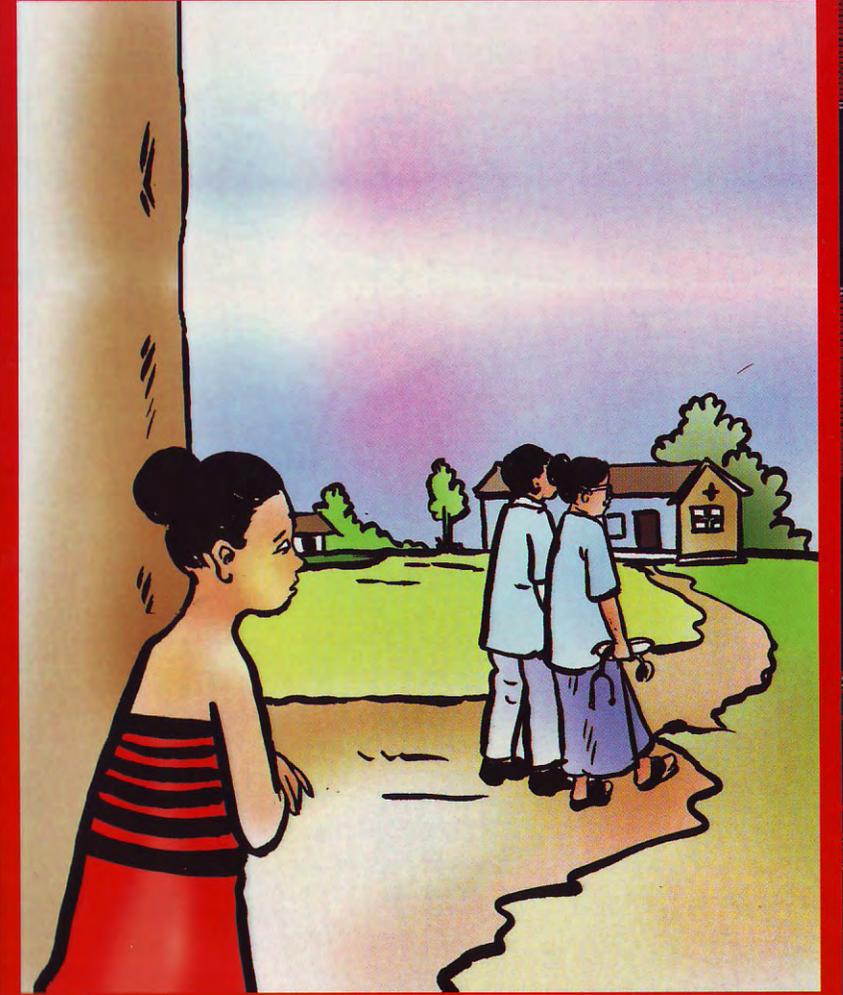
पिपल पुस्तकको बारेमा

यो ग्रन्थमाला भाषानुभव विधिबाट तयार गरिएको हो । यस विधिमा लेखकले मौखिक रूपमा भनेको कथालाई अर्को व्यक्तिले जस्ताको तस्तै लेखेर कथा तयार पार्दछ ।

यस किसिमका कथाहरू सत्य घटनामा आधारित हुनुका साथै गाउँका मानिसहरूको अनुभवसँग मेल खाने हुनाले उनीहरूले यसमा बढी चासो लिन्छन् । वास्तविक मौखिक वाचन प्रवाहबाट बनेका यस्ता कथाहरू पढ्दा नव साक्षर प्रौढहरूले पछि आउने घटनाको अड्कल पहिले नै पाउँछन् जसबाट उनीहरूको आत्म विश्वास र वाचन प्रवाह बढ्दै जान्छ ।

केवल सामान्य सम्पादन गरिएको हुँदा मौखिक भाषामा हुने गुणहरू जस्तै- ठाउँ ठाउँको बोलाई विभिन्नता, भर्रा शब्दहरू, सरल वाक्यहरू यथावत रहेका छन् । यो ग्रन्थमालाले नव साक्षर प्रौढ पाठकहरूलाई बोली-चालीको भाषाबाट कुशलतापूर्वक किताबी भाषामा लैजान चाहन्छ । जब उनीहरूमा पढ्ने बानी बस्दै जान्छ, परिष्कृत शैलीका नयाँ नयाँ लेखहरू पनि पढ्न सक्ने हुन्छन् ।

प्रत्येक शीर्षक छुट्टा छुट्टै भएतापनि १०० वटा जति शीर्षकमा तयार गरिने यस ग्रन्थमालामा प्रयोग भएका विभिन्न रूप, शैली, र संरचनाको माध्यमबाट नव साक्षर पाठकहरूले भाषाको विकास गर्न सक्दछन् भन्ने विश्वास गरिएको छ ।

प्रकाशक: मातृभाषा पिपल पुस्तक परियोजना - २०६३

काङ्को काथा

१. इका रड - झाराड खाङ्तेड सजिलो
२. तुम्सीड रड - थिक-थिकड सजिलो
३. नेल्पा रड - आसा गारो
४. घासी रड - रेम्फा परिली गिकालाइहेड

Information About This Book

Language: Dhimal

Nepali Title: Mero Katha

English Title: My Story

Author: Manju Dhimal

Artist: Ratan Ale

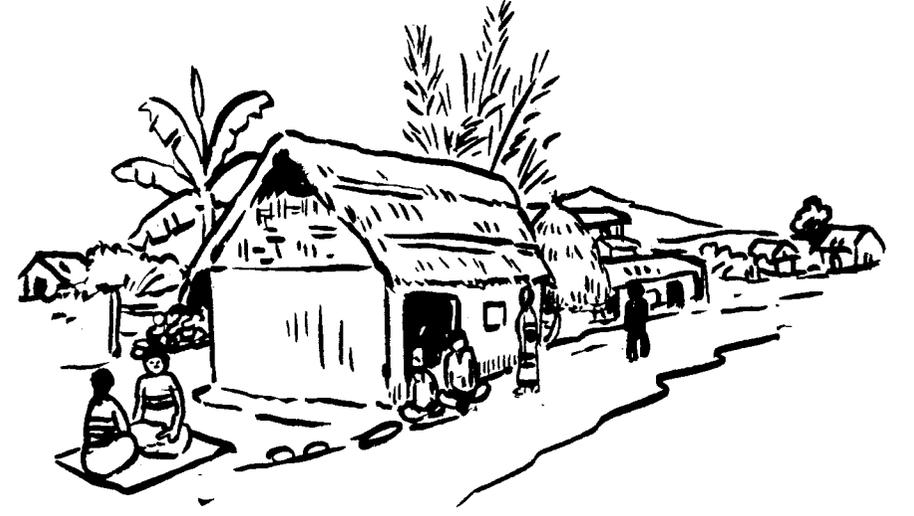
First Edition: 2006

Copies: 500

Publisher: Mother Tongue Pipal Pustak Project

काङ्को काथा

या काङ्को भोगिका काथा पाढाइ मादोपातेड हेसा
मन्जु दुःख मानाउ पाही दोका वाको काथा।

नाकसा बानाइकाको मिडः रतन आले

नानी खान्तेड ते बासार लाम्फाको
काथा। काङ्को साः दमकको नावा देरा
पसुहाटे ता हीघाखे। काङ्को जाहान्ता
बार्का जाहान जेङ्नाङ्सिड आबा आमाइ
म्हुइलाउ रेम्का स्याहार मानिङ्चाघा।
दुख हिलाउबुड एस. एल. सी. पास
पाघा।

एस. एल. सी. पास पातेड दमक
क्याम्पस ता मिड लेखिपाघा। हिन्साड
थामेसो धनकुटा, भोजपुर, ताप्लेजुड,
मोरड, पाँचथर, इलाम जिल्ला कालाउ
हिन्साड सानाइतीगेलाइ क्षेत्री, बाहुन,
राइ, लिम्बु, मगर, तामाड पहीली
लोकाहिघाखे।

नावा सानाइतीगालाइ हेड नाल्तेड
हिन्साड लेन्चाघाखा। का म्युइनासोड
लितासोड दोचाघाखा "डिग्री थेकापा
पहीयाड्का।"

जेलाउ क्याम्पस ता पहीली थालिघा,
साता पाइसाको सामास्या हिगाखे। आबा-
आमाई बनी काम पाली हानीघाखे। हिमा
दिलिमा चालि बुड रेम्फा माठेम्घाखे।

पहीचालीको लागि काः न्हेमी
स्हुमी चात्यागेलाइ दिलिमा जोम्पातेड
ट्युसन पहीपाली थालिघा। इङ्कोड
पाइसा होइ कापी, डट्पेन चोल्घाखा
कालाउ क्याम्पसको पाइसा तिरीघाखा।
येसाड का क्याम्पस ता आइ. कम.
पहीघाखा।

ए-नी साःता बिहुको काथा आबा-
आमाई पाही। काङ्को बिहुपाली मन
मान्थुलाउबुड काङ्को साको बाध्यता
जेन्तेड बिहु पाघा।

बिहु पाका ए-बासार न्हुसो ता आइ.
कम. पास पाघा। आइ. कम. पास पाका
बासार काङ्को एलोड चान जेङ्ही।
चानको स्याहार कालाउ साको सामास्या
होइ पाढाईता लेस्राभारी जेङ्घा।

चान न्हे बासार जेङ्लाउ मेची
क्याम्पस, भापा, बि. कम. ता मिड
लेखिपाघा। बाका जाहान्ता हिलाउ
हिन्साड सामास्या जेङ्ही। क्याम्पस
हानिली मानिङ्घाखा। पहीलीको लागि
एकलाड पातेड माजेङ्खे, "भाराड
साको द्याड साघाइपिली गोइखे।"
साःको काम दोपातेड दिलिमा
पहीचाघाखा।

काङ्को केए जागिरता बाहार
हिगाखे। दुःख, बिमार जेङ्लाउबुड
एकलाड हिलीगोइघाखे। जेथे पहीलाउबुड
बि. कम. पास पाली मादोघा।

काङ्को भाग्यता मान्ठुघाखेवाला।
पहीली लाआका ए बासार जेङ्होइ।
सानाइतीगेलाइ डाक्टर, नेता, प्राध्यापक,
इन्जिनियर जेङ्ही। काबुड जाहान
कालाउ केएको साहिता निङ्नु पाढाइ
दोपाधाआवाला। कालाउ सानाइती
गेलाई भाइपाड बाका द्याड जेङ्धाङ्का।

एला का काठमाण्डु ता रेम्का जागिर
निङ्ली मादोघा। हिन्साङ पहीली
मादोतेङ दोफाङ्को लाम्फाको
सानाइतीगेलाइ दोफा नुइधुइलीबुङ
हिस्का-हिस्का जेङ्खे।

आबा, आमाइ, बाइ, ओने, आनाउ,
दादा गेलाइ काङ्को भाइपाङ नेलाइको
चानचामिन्दीहेङ पाढाइ लाआपाली
खाङ्का हिसुना कुनु? ओबालाई हेङ
न्हुपास्वाना कुनु? सोचिपिसु आउ!
ओबालाइहेङ बार्का द्याङ बनाइनु
एलाङ्सो ओबालाइको पाढाइको
बारेता सोचिपिसु, कालाउ जुम्निको
बेला रेम्का जेनावा।

काङ्को मिड मन्जु धिमाल। का २०३२ साल ता
बेलबारी, मैनाबारी ता जन्मिघा। एला का काठमाण्डु
ता हिखा।

मेरो कथा

आज भन्दा दश वर्ष अगाडिको कुरा हो। मेरो घर दमकको नयाँ धिमाल गाउ पसुहाटमा थियो। हाम्रो ठूलो परिवार भएकोले सानोमा आमा बुबाको राम्रो स्याहार पाउन सकिन। दुखै भएपनि एस. एल. सी. पास गरेँ।

एस. एल. सी. पास गरेपछि दमक क्याम्पसमा भर्ना भएँ। त्यस क्याम्पसमा धनकुटा, भोजपुर, मोरङ्ग, ताप्लेजुङ, पाँचथर, इलाम जिल्लाका क्षेत्री, बाहुन, राई, लिम्बु, मगर, तामाङ्ग लगायत अरु धेरै साथीहरू पढ्न आएका थिए।

नयाँ साथीहरूसँग चिनजान गर्दा धेरै खुशी हुन्थे। म सानैदेखि भन्ने गर्थे, "जसरी भएपनि डिग्रीसम्म पढ्नेछु।" क्याम्पस पढ्दाखेरी घरमा धेरै समस्या थियो। बुबा, आमा ज्यालादारी काम गर्न जानुहुन्थ्यो। वहाँहरूको कमाईले बिहान बेलुका छाक टार्न मुश्किल पथ्र्यो।

पढ्नको लागि मैले गाँउको चार पाँच जना केटाकेटीहरूलाई भेला गराएर ट्यूसन पढाउन थालें। ट्यूसन पढाएको पैसाले कापी, डटपेन किन्थे र क्याम्पसको शुल्क तिर्थे। मैले यसरी नै आई. कम. पढ्दै गएँ।

एकदिन घरमा बुबा आमाले मेरो बिहेको कुरा गर्नु भयो। त्यतिखेर मेरो विवाह गर्ने मन बिल्कुलै थिएन। बिहे गर्न मन नभए पनि घरको आर्थिक समस्याले गर्दा पढ्न सक्ने स्थिति थिएन। त्यसैले विवाह गरेँ। बिहे गरेको एक वर्षपछि आइ. कम. पास गरेँ। आइ. कम. पास गरेको वर्ष एउटा छोरा भयो। छोराको स्याहार अनि घरको व्यावहारिक समस्याले गर्दा पढाईमा अरु भन्दा पछि परें।

दुई वर्षपछि मेची क्याम्पस भापामा बि. कम. मा भर्ना गरे। ठूलो परिवार भएकोले धेरै समस्या अनि दुख भयो। क्याम्पस जान पाउदिनथे। “पढ्ने भन्ने कुरा विवाह भएपछि एकलै आँटेर मात्र नहुने रहेछ। परिवारको सहयोग पनि चाहिने रहेछ।” त्यो सहयोग मैले पाउन सकिन। घरको काम सिध्याएर बेलुका पढ्थे।

मेरो श्रीमान जागिरले गर्दा बाहिर हुनुहुन्थ्यो। दुख बिमार हुँदा पनि एकलै बस्नुपर्थ्यो। छोरा पाँच वर्षको नहुन्जेल मैले बि. कम. सबै तहको जाँच दिएँ। तर जति पढे पनि बि. कम. पास गर्न सकिन।

सायद मेरो भाग्य नै यस्तै थियो होला। अहिले त पढ्न छोडेको पनि आठ वर्ष भई सक्यो। साथीहरु डाक्टर, नेता, इन्जिनियर हुनुभयो। मैले पनि परिवारको अनि श्रीमानको सहयोग पाएको भए साथीहरुले जति नै पढ्थेहोला। साथीहरु जस्तै ठूलो मान्छे हुन्थेहोला।

अहिले मैले काठमाण्डौमा राम्रो जागिर पाउन सकेकी छुइन। धेरै नपढेर सँगैको साथीहरूसँग बोल्न पनि कस्तो कस्तो लाग्छ। आमा बुबा, दिदीबहिनी, दाजुभाई मेरो जस्तै तपाईंहरुको छोराछोरीहरुलाई पढाईबाट छुटाउन खोज्नुभएको त छैन? तपाईंको छोराछोरीलाई अरुको भन्दा पछाडि पार्न चाहानुहुन्छ? अहिले देखि नै सोचि दिनुहोस, है! अनि मात्र भोलिको भविष्य राम्रो हुन्छ।

MY STORY

Ten Years ago, I was living in New Dhimal Village at Pashuhat in Damak. I did not get very good care during my childhood due to having a joint family. However, I passed my School Leaving Certificate (S.L.C.)

I went to the Damak Multiple Campus after my S.L.C. Many friends from different places such as Dhankutta, Bhojpur, Morang, Taplejung, Panchthar and Ilam Districts had come to study there. They were of different castes such as Kshetri, Bahun, Rai, Limbu, Magar, Tamang etc.

I was very happy in making new friends. I used to say “I will study up to Degree level”, I had a lot of problems while I was doing my campus education. My parents were involved in menial jobs. They had a hard time to provide even bread and butter for the family.

I started teaching a tuition class. I collected four or five students in the village to take tuition. I used to buy copy books, pens, books and other essential materials with the tuition fees. Struggling in this way, I kept on studying Intermediate of Commerce (I. Com.)

One day my parents talked about a marriage proposal. I was not in the mood to get married. I had no opportunity to continue my study even though I didn't want to get married. Eventually I got married. I passed my I. Com. after one year of marriage. I got a son the very same year. I wasn't able to make any progress due to bringing up my son and being involved in household jobs.

I joined the Mechi Campus in Jhapa after two years. I experienced much trouble and suffering. I had no chance to go to campus. “It is quite tough to continue study alone after marriage. One must get help from one's family”. I was unable to get the needed help. I used to study after completing household chores.

My husband was away working. I had to live alone even when I was sick. I kept on taking Bachelors of Commerce (B. Com.) examinations till my son was five years old.

Maybe this was just my luck. It had been 8 years since leaving my studies. Many friends became doctors, leaders, engineers, etc. I also could have completed my studies if I had had the help of my husband and family. I could also have become something important the same as my friends did.

I was not able to get a better job in Kathmandu. I feel shy due to not having completed my studies. Dear brother, sister, father and mother! Do you want to make your children illiterate like me? Do you want your children to be more backward than other children? Think of them and help them. Then only can they have a bright future!

प्रश्नगोलाई

१. मन्जु हाइपाली क्याम्पस हानिलाउ लेडचाघाखे?
२. पाढाइ मादोपातेड मन्जु रेम्का पाचाही कुनु? रेम्का पाचाली हाइपाली गोइधाडवाला? छलफल पासु।
३. मन्जु बिहु पातेड हाइपाली पहीली मादोही?
४. चानचामिन्दीहेड गोतेड काथा गिका कालाउ बार्का डयाड बानाइली हाइपाली गोयाड?
५. नेलाइ चानचामिन्दीहेड भाराड इस्कूल दिडगिल्का हिसुना? हाइपाली दिडगिल्ली गोयाड?
६. मन्जु सानाइतीगेलाइ दोफा नुइधुइली हाइपाली एला लेदेरखे? मालेदेर्का जेडली वा हाइपाली गोइधाडवाला?
७. मन्जु हाइपाली काठमाण्डु ता रेम्का जागीर मानिङ्ही?
८. पाहलाइ बिहु पातेडबुड पहीली दोखे । केलाइ धेमाइ बुड नामा जेडतेड कालाउ बे चुमातेड पहीलीको लागि भाराड हाइपाली गोयाड? छलफल पासु।
९. नामा गेलाइ हेडबुड पहीया, सीप धिर्या दोनु देराता हाइपाली गोयाड?